

Ενότητα 7, Η Λύση του Γόρδιου δεσμού

Αρχαία Α' Γυμνασίου

Λύσεις ασκήσεων σχολικού βιβλίου

σχ. βιβλίο (σ.σ. 54-59)

Ενότητα 7: Η Λύση του Γόρδιου δεσμού

Λύσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου (σσ. 54-59)

Μετάφραση

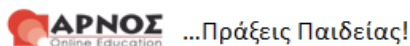
Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἔς Γόρδιον παρήλθε,	Ο Αλέξανδρος όταν έφτασε στον Γόρδιο,
πόθος λαμβάνει αὐτὸν ἰδεῖν τὴν ἄμαξαν τὴν Γορδίου καὶ τὸν δεσμόν τοῦ ζυγοῦ τῆς ἀμάξης.	πόθος τον κυριεύει να δει την άμαξα του Γόρδιου και τον δεσμό του ζυγοῦ της άμαξας.
Πρὸς δὲ δὴ ἄλλοις καὶ τότε ἔμουθεύετο περὶ τῆς ἀμάξης,	Και μεταξύ άλλων, αυτό λεγόταν για την άμαξα,
ὅστις λύσειε τὸν δεσμόν τοῦ ζυγοῦ τῆς ἀμάξης,	ὅτι ὁποῖος βρει τη λύση του δεσμοῦ της άμαξας
τοῦτον χρῆναι ἄρξαι τῆς Ἀσίας.	ήταν ορισμένο από την μοίρα αυτός να εξουσιάσει την Ασία
Ἦν δὲ ὁ δεσμός ἐκ φλοιοῦ κρανίας	Ο δεσμός προερχόταν από φλοιό Κρανιάς
καὶ τούτου οὔτε τέλος οὔτε ἀρχὴ ἐφαίνετο.	και δεν φαινόταν ούτε η αρχή του, ούτε και το τέλος του.
Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀπόρως μὲν εἶχεν ἐξευρεῖν λύσιν τοῦ δεσμοῦ,	Ο Αλέξανδρος επειδή αδυνατούσε να βρει τη λύση του δεσμοῦ,
οὐκ ἤθελε δὲ περιδεῖν ἄλυτον,	και επειδή δεν ήθελε να τον αφήσει άλυτο,
μή τινα καὶ τοῦτο κίνησιν ἐργάσῃται ἔς τοὺς πολλοὺς,	(επειδή φοβόταν) μήπως προκληθεῖ αναστάτωση στο πλήθος,
παίσας τῷ ξίφει διέκοψε τὸν δεσμόν καὶ λελύσθαι ἔφη.	αφού το χτύπησε με το ξίφος, έκοψε το δεσμό και ανακοίνωσε ότι λύθηκε.
Ἀπηλλάγη δ' οὖν ἀπὸ τῆς ἀμάξης αὐτός τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν	Απομακρύνθηκε λοιπόν από την άμαξα αυτός και οι σύντροφοί του,
ὡς τοῦ λογίου τοῦ ἐπὶ τῇ λύσει τοῦ δεσμοῦ ξυμβεβηκότος.	με την ιδέα πως είχε εκπληρωθεῖ ο χρησμός για τη λύση του δεσμοῦ.

Και γὰρ καὶ τῆς νυκτὸς ἐκείνης βρονταὶ τε καὶ σέλας ἐξ οὐρανοῦ ἐπεσήμηναν·	Και πράγματι ἐκείνη τὴ νύχτα βροντὲς καὶ λάμψη ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωσαν σημεῖο ἐπιδοκίμασίας.
καὶ ἐπὶ τούτοις ἔθυε τῇ ὑστεραίᾳ Ἀλέξανδρος τοῖς φήνασι θεοῖς τὰ τε σημεῖα καὶ τὴν λύσιν τοῦ δεσμοῦ.	γι' αὐτὸ τὸ λόγο, τὴν ἐπόμενη μέρα ἔκανε θυσίαις τοὺς θεοὺς, ποὺ τοὺς φανέρωσαν τὰ σημάδια καὶ τὸν τρόπο λύσης τοῦ δεσμοῦ.

Ἄρριανός, Ἄλεξάνδρου Ἄνάβασις 2.3.1-8 (διασκευή)

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοεῖστε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

Ερωτήσεις Κατανόησης

1. Γιατί ήθελε ο Αλέξανδρος να λύσει το Γόρδιο δεσμό;

Ο Αλέξανδρος θέλησε να λύσει τον Γόρδιο δεσμό, διότι είχε οριστεί από τη μοίρα, όποιος έβρισκε τη λύση του δεσμού αυτός θα γινόταν ο κυρίαρχος της Ασίας.

Ο χρησμός που του αποκαλύφτηκε αποτελούσε θεϊκή υπόδειξη και δεν μπορούσε να την αγνοήσει.

Έπρεπε να αποδείξει την ικανότητά του στο εγχείρημα αυτό για να επιβεβαιώσει την αποφασιστικότητά του στους στρατιώτες του και στους εχθρούς του.

2. Ποιες δυσκολίες παρουσίαζε το εγχείρημα του Αλεξάνδρου και πώς τις ξεπέρασε ο νεαρός βασιλιάς;

Ο νεαρός Αλέξανδρος στην προσπάθεια του να βρει τη λύση του δεσμού, συνάντησε δυσκολίες. Ο δεσμός που προερχόταν από σκληρό ξύλο, από φλοιό Κρανιάς δεν φαινόταν ούτε η αρχή του, ούτε το τέλος του. Έτσι λοιπόν επειδή δεν ήθελε να τον αφήσει άλυτο και δημιουργήσει ταραχή στο πλήθος, πήρε το ξίφος, έκοψε το δεσμό και είπε ότι τον έλυσε.

3. Πώς αποδεικνύεται από το κείμενο η πίστη του Αλεξάνδρου στα θεϊκά σημάδια και στους χρησμούς;

Ο Αλέξανδρος ήταν πιστός στα θεϊκά σημάδια και τους χρησμούς. Η πίστη του αποδεικνύεται ήδη από την ίδια την προσπάθεια του να επιβεβαιώσει τον χρησμό, λύνοντας τον Γόρδιο δεσμό. Επίσης επιβεβαιώνεται και από το σεβασμό που εκδηλώνει με τις θυσίες που προσφέρει στα θεία για τη βοήθεια που του φανέρωσαν. Τέλος το βράδυ στον ουρανό έλαμψαν βροντές κι ένα φως, το οποίο θεώρησε ο νεαρός στρατηλάτης ως επιβράβευση των προσπαθειών του.

4. Γνωρίζετε από την ιστορία άλλα περιστατικά επίδειξης και αποφασιστικότητας εκ μέρους σημαντικών ιστορικών προσώπων; Πώς αξιοποιήθηκαν αυτά τα περιστατικά από μέρους τους προκειμένου να πείσουν τις μάζες για την αξία τους και για τη σοβαρότητα των επιδιώξεών τους;

Σημαντικό περιστατικό επίδειξης και αποφασιστικότητας είναι και η μάχη των Θερμοπυλών, όπου ο Λεωνίδας μόνο με 300 Σπαρτιάτες και 700 Θεσπιείς δεν οπισθοχώρησε στη δύναμη των χιλιάδων Περσών ακόμα και αν ήξερε ότι θα πεθάνουν. Η πράξη αυτή του Λεωνίδα, αν και οδήγησε στην αυτοθυσία υπέδειξε σε όλους τους Έλληνες ότι για να νικήσουν πρέπει να είναι ενωμένοι, αποφασιστικοί και να έχουν εμπιστοσύνη στον εαυτό τους.

Ιδιαίτερης σημασίας ήταν και η συμβολή του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη στην εμπύχωση των στρατιωτών του για την αντιμετώπιση του στρατού του Δράμαλη. Οι άλλες γνώμες στο πολεμικό συμβούλιο ήταν αντίθετες, ο Κολοκοτρώνης όμως πήρε την ευθύνη της μάχης. Ο ήρωας με τα παλικάρια του έκλεισε όλους τους δρόμους διαφυγής για τους Τούρκους, τους νίκησε, ενώ οι εχθροί έχασαν πάνω από 3000 άντρες.

Λεξιλογικά - Ετυμολογικά

1. Να γράψετε τι δηλώνουν σε σχέση με όσα διδαχθήκατε στις προηγούμενες ενότητες(πρόσωπο που ενεργεί, κατάσταση, κτλ) τα παράγωγα ουσιαστικά του ζεύγνυμι:

ή ζευξίς ...ενέργεια-κατάσταση..

τό ζευγμα ...αποτέλεσμα.....

τό ζευγος ...αποτέλεσμα.....

2. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α' με τις κατάλληλες από τη στήλη Β'

A	B
1. ζευγαρωτή	α. λύσατε
2. συζυγείς	β. α' συζυγίας
3. τους ζυγούς	γ. διαζύγιο
4. συζυγική	δ. σύνδεσμος
5. ζυγαριά	ε. αριθμοί
6. διαζευκτικός	στ. κλίνη
7. παίρνω	ζ. ακριβείας
8. ρήματα	η. ομοιοκαταληξία

Απαντήσεις:

1. ζευγαρωτή - η. ομοιοκαταληξία	7. Παίρνω—γ. διαζύγιο
2. συζυγείς- ε. αριθμοί	8. Ρήματα -α' συζυγίας
3. τους ζυγούς - α λύσατε	
4. συζυγική- στ κλίνη	
5. ζυγαριά - ζ. ακριβείας	
6. διαζευκτικούς - δ. σύνδεσμος	

3. Να γράψετε τις λέξεις της α.ε από τον πίνακα που αντιστοιχούν στους ορισμούς που δίνονται :

A. αυτός που δεν έχει ζευγάρι, ο άγαμος	: ... ἄζυξ
B. ο διαχωρισμός	:... διάζευξις ...
Γ. ο ενωμένος με κάποιον άλλο κάτω από τον ίδιο ζυγό/ ο έγγαμος	: ... σύζυξ ..
Δ. η ένωση	: ... σύζευξις, ζεῦξις ...

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

 ...Πράξεις Παιδείας!

4. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω φράσεων με την κατάλληλη λέξη από αυτές που δίνονται στο πλαίσιο:

ζεύγη ζευγάρι ζυγός ζεύξη

- A. Στοιχηθείτε κατά ... **ζεύγη** . ..είπε ο γυμναστής και οι μαθητές έφτιαξαν δυάδες.
- B. Αβάσταχτος ήταν για τους Έλληνες ο ... **ζυγός** .. του Τούρκου κατακτητή.
- Γ. Η ... **ζεύξη** του Ρίου – Αντιρρίου είναι από τα έργα υποδομής που έλυσαν χρόνια προβλήματα.
- Δ. Από τα δώρα που πήρα για τη γιορτή μου αυτό μου άρεσε ιδιαίτερα ήταν ένα ... **ζευγάρι** κόκκινα γάντια.

B2 Ετυμολογία

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΡΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

Καταλήξεις ουσιαστικών που δηλώνουν όργανο-μέσο

- τρον-θρον ἄροτρο < αρόω, ἄρω
- τρα-θρα ξύστρα < ξύω, αποβάθρα < αποβαίνω
- τηρ λουτήρ < λούω
- τηρία ἄρτηρία < αείρω
- τήριον ποτήριον < πίνω
- ανον δρέπανον < δρέπω
- άνη σκαπάνη < σκάπτω
- όνη ἀγχόνη < ἀγχω
- ίς γραφίς < γράφω

Καταλήξεις ουσιαστικών που δηλώνουν τόπο

- τηριον ὄρμητήριον < ὀρμάομαι, ὀρμῶμαι
- τρα παλαίστρα < παλαίω
- τρον θέατρον < θεάομαι, θεῶμαι
- θρον βάθρον < βαίνω

1. Να σχηματίσετε τα παράγωγα ουσιαστικά που φανερώνουν όργανο ή μέσο από τα παρακάτω ρήματα:

θέλω	τό	θέλητρον
κομίζω	τά	κόμιστρα
φοβέω, φοβῶ	τό	φόβητρον
πλήττω	τό	πλήκτρον
λάμπω	ὄ	λαμπτήρ
λύω	τό	λύτρον
χέω	ή	χύτρα
	ή	χοάνη

2. Να σχηματίσετε από τα παρακάτω ρήματα παράγωγα ουσιαστικά που να φανερώνουν τόπο:

ἐργάζομαι	τό ἐργαστήριον
ὀρχέομαι/ὀρχούμαι	ή ὀρχήστρα
δικάζω	τό δικαστήριον
γυμνάζω	τό γυμναστήριον

3. Να αντιστοιχίσετε τα ρήματα της στήλης Α' με τα παράγωγα ουσιαστικά τους στη στήλη Β' και να γράψετε δίπλα στον καθένα τι δηλώνει:

Α'	Β'	Γ'
1. κεράννυμι (= αναμειγνύω)	α. λέκτρον (= κρεβάτι)	Τόπο
2. κλείω (= κλείνω)	β. κρατήρ	όργανο ή μέσο
3. λέχομαι (= κοιμίζω κάποιον)	γ. νιπτήρ	όργανο ή μέσο
4. γλύφω (= σκαλίζω)	δ. κλειῖτρον (= κλειδί)	όργανο ή μέσο
5. νίζω / νίπτω (= πλένω)	ε. γλύφανον (= σμίλη)	όργανο ή μέσο

Απαντήσεις:

1.Κεράννυμι – β.κρατήρ	4.γλύφω –ε.γλύφανον
2.Κλείω – δ.κλειῖτρον	5.νίζω /νίπτω – γ.νιπτήρ
3.Λέχομαι – α.λέκτρον	

Γ. Γραμματική

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

Συλλαβική αύξηση

Χρονική Αύξηση

Γράφω – έ γραφον

α,ε - η ἄρχω- ἤρχον
Μπροστά από ρήματα που αι, ει- η αίρω- ἤρον
ο – ω ὀρίζω – ὤριζον
οι – ωι οἰκίζω- ὤκιζον
ι-ι ἰδρύω – ἰδρουν
υ-υ ὑβρίζω- ὕβριζον.
αυ-ηυ αὕξω – ἠΰξον.
ευ-ηυ εὕδω-ἠΰδον

Το ρ. *εἰμί* κλίνεται στην οριστική του παρατατικού ως εξής (να συμπληρώσετε τους τους τύπους των προσωπικών αντωνυμιών που λείπουν)

Ρήμα εἰμί

παρατατικός

ἐγώ ἦ- ἦν
σύ ἦσθα
οὗτος ἦν
ἡμεῖς ἦμεν
ὕμεῖς ἦτε
οὗτοι ἦσαν

1. Να συμπληρώσετε τον κατάλληλο τύπο της οριστικής παρατατικού του ρήματος εἰμί στις παρακάτω φράσεις:

- A. Ὁ Ἄριστείδης δίκαιον ἦν
B. Ἰατρός ἦν ἄτεχνος
Γ. Ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ καλαί ἦσαν (= χωρίς γνώση της τέχνης του, αδαής)
Δ. Ἐγώ σύμβουλος ἀγαθός ἦ- ἦν ὑμῖν
Ε. Ὁ δέ τρόπος τῆς ὀρχήσεως οὗτος ἦν

2. Να γράψετε τα ρήματα των παρακάτω προτάσεων στον αντίστοιχο τύπο του παρατατικού(όσα δίνονται στον ενεστώτα) ή του ενεστώτα (όσα δίνονται στον παρατατικό):

A. Ὁ δοῦλος βοηθός ἦν τοῦ κυρίου αὐτοῦ	ἐστί
B. Ὑμεῖς ἐστε προγόνων ἀγαθῶν	ἦτε
Γ. Οἱ τριάκοντα ἦσαν τύραννοι	εἰσί
Δ. Σύ εἶ φίλος ἡμῖν.	ἦσθα
E. Δημοσθένης ἦν δεινότατος λέγειν.	ἐστί

3. Να μεταφέρετε τις ακόλουθες φράσεις στην α.ε:

εσύ ἀλλάζεις	σύ ἤλαττες
εγώ ἐβλαψα	ἐγώ ἔβλαψα
εμεῖς διδάσκαμε	ἡμεῖς ἐδιδάσκομεν
εσεῖς ψηφίσατε	ὑμεῖς ἐψηφίσατε
οἱ πολῖτες κινδύνευαν	οἱ πολῖται ἐκινδύνευον

4. Να συμπληρώσετε τους αντίστοιχους τύπους των άλλων χρόνων των ρημάτων που δίνονται στον πίνακα:

Ενεστώτας	Παρατατικός	Μέλλοντας	Αόριστος
ἀγοράζεις	ἠγόραζες	ἀγοράσεις	ἠγόρασας
διώκει	ἐδίωκε	διώξει	ἐδίωξε
κόπτετε	ἐκόπτετε	κόψετε	ἐκόψατε
παύουσι	ἔπαυον	παύσουσι	ἔπαυσαν
τρέπομεν	ἐτρέπομεν	τρέψομεν	ἐτρέψαμεν
γυμνάζεις	ἔγύμναζες	γυμνάσεις	ἔγύμνασας
πείθουσι	ἔπειθον	πείσουσι	ἔπεισαν
πλήττει	ἔπληττε	πλήξει	ἔπληξε
ἀρπάζομεν	ἠρπάζομεν	ἀρπάσομεν	ἠρπάσαμεν
στρέφετε	ἐστρέφετε	στρέψετε	ἐστρέψατε

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοεῖστε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

 ...Πράξεις Παιδείας!

1. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων:

- A. ὁ στρατηγός ἐκήρυξε (κηρύττει, οριστ,αορ) τόν πόλεμον.
- B. Αἱ μυροφόροι μύρον ἔφερον (φέρω, οριστ.παρατ.)
- Γ.οἱ πολέμοι τήν αὐτῶν δύναμιν ἠθροίζον (ἄθροίζω, οριστ.παρατ.)
- Δ. Κῦρος ἐκέλευσε (κελεύω, οριστ.αορ.) τούς στρατιώτας μάχεσθαι.
- E. Σύ ἐφύλαξας (φυλάττω, οριστ.αορ,) τήν τῶν νόμων τάξιν

5. Συμπληρώνοντας τις λέξεις που ζητούνται στα αντίστοιχα τετραγωνίδια θα σχηματιστεί στην έγχρωμη στήλη το όνομα της συζύγου του Περικλή:

- A. ἀ'πληθ.οριστ.αορ. ρ. ἀθροίζω ἠθροίσαμεν
- B. γ' εν. οριστ.αορ.ρ.κρούω ἔκρουσε
- Γ.β' εν.οριστ. παρατ. ρ. κόπτω ἔκοπτες
- Δ. β' εν.οριστ. αορ. ρ. σώζω ἔσωσας
- E. γ' εν.οριστ.αορ.ρ.ἵππεύω ἵππευσε
- Στ. γ'πληθ.οριστ.παρατ.ρ.νομίζω ἐνόμιζον
- Ζ.β'πληθ.οριστ,αορ.ρ.ἐλπίζω ἠλπίσατε

α	ή	θ	ρ	ο	ί	σ	A	μ	ε	ν
β		ἔ	κ	ρ	ο	υ	Σ	ε		
γ				ἔ	κ	ο	Π	τ	ε	ς
δ			ἔ	σ	ω	σ	A	ς		
ε		ἴ	π	π	ε	υ	σ	ε		
στ			έ	ν	ό	μ	Ι	ζ	ο	ν
ζ		ή	λ	π	ί	σ	A	τ	ε	

Επιμέλεια: Μαρία Φυλακτού

...Πράξεις Παιδείας!